

222нче хөтбә	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең: « <i>Аллаһны иртә һәм кич хәтерләүдән сәүдә һәм эшләре мавыктырмаган ирләр алар...</i> » (Коръән, «Ән-Нур» сүрәсе, 36-37) аятенә тәфсир биреп сөйләгән хөтбәсе.....	262
223нче хөтбә	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең: « <i>Әй, кеше, Раббың турында сине алдаткан нәрсә — нидер..?</i> » (Коръән, «Әл-Инфитар» сүрәсе, 6) аятенә тәфсир биреп сөйләгән хөтбәсе.....	264
224нче хөтбә	
Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.) кеше хакының хәрамлыгы турында сөйли.....	265
225нче хөтбә	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең дога итеп әйткән сүзләре.....	267
226нчы хөтбә	
Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.) дөнъядан читләшү турында сөйли.....	267
227нчы хөтбә	
Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.) Аллаһтан тугры юл сорый.....	268
228нче хөтбә	
Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.) сәхабәләренә берсен мактап сөйли.....	269
229нчы хөтбә	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең халык үзенә бәйгать биргәндә булган хәлләрне тасвирлап сөйләгән хөтбәсе.....	269
230нчы хөтбә	
Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.) ахирәт тормышының чынбарлыктары турында сөйли.....	269
231нче хөтбә	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Басрага барганда сөйләгән хөтбәсе.....	271
232нче хөтбә	
Хәзрәте Гали (р. г.) янына акча сорап килгән сәхабә Габдулла бине Зәмгага әйткән сүзләре.....	271

233нче хөтбә

Сәхабәләрнең берсе хөтбә сөйлим дип минбәргә чыгып,
сөйли алмыйча кире төшкәч, хәзрәте Гали (р. г.)нең минбәргә
чыгып әйткән сүзләре.....272

234нче хөтбә

Хәзрәте Гали (р. г.) сәхабәләре белән сөйләшеп утырганда,
берсе мәхлукаттагы аермалыкларның сәбәбе турында сорагач,
шулай итеп җавап бирә.....272

235нче хөтбә

Хәзрәте Гали (р. г.)нең рәсүлүллаһ (с. г. в.) җеназасын
әзерләп, тәнен юган арада сөйләгән сүзләре.....273

236нчы хөтбә

Хәзрәте Гали (р. г.)нең һижрәт сәфәре турында әйткән сүзләре...273

237нче хөтбә

Хәзрәте Гали (р. г.)нең дусларын гамәлгә өндәп әйткән сүзләре...274

238нче хөтбә

Хәзрәте Гали (р. г.)нең сүриялеләр һәм араларында узган
хөкем чыгару вакыйгасы турында әйткән сүзләре.....274

239нчы хөтбә

Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.) Мөхәммәд (с. г. в.)
гаиләсе турында сөйли.....275

240нчы хөтбә

Хәлифә Госман (р. г.) вакытында чыккан фетнә нәтижәсендә
халык икегә бүленә. Нәтижәдә, чолганышта калган хәлифә,
фетнәне арттырмаска, хәзрәте Гали (р. г.) не үзенә яклылар
белән бергә бу фетнәләрдән читтәрәк булырга сорап бер хат
юллый. Моңа хәзрәте Гали (р. г.) мондый җавап бирә.....275

241нче хөтбә

Бу хөтбәсендә хәзрәте Гали (р. г.)
сәхабәләрен җиһадка өнди.....276

ХАТЛАР**1. Хат**

Галиҗәнап Гали (р. г.) Мәдинәдән Басрага күчкән
чагында Куфәдә яшәүчеләргә төгаенләп языла.....278

2. Хат	
Басраны жиңгәннән соң, шулай ук Куфә кешеләренә тәгаенләп языла.....	278
3. Хат	
Шураих бине әл-Хариска тәгаенләнә.....	279
4. Хат	
Аның (р. г.) гаскәренәң кайбер житәкчеләренә тәгаенләнә.....	280
5. Хат	
Аш-Асу бине Каиска, Азәрбайжан башлыгына тәгаенләнә.....	280
6. Хат	
Могавиягә тәгаенләнә.....	281
7. Хат	
Шулай ук аңа тәгаенләнә.....	281
8. Хат	
Галижәнап (р. г.) тарафыннан Могавиягә жибәре­ лгән Жәрир бине Габдулла әл-Бажалигә тәгаен­ ләнә.....	282
9. Хат	
Могавиягә тәгаенләнә.....	282
10. Хат	
Шулай ук аңа тәгаенләнә.....	283
11. Вәгазь	
Аның белән Галижәнап (р. г.) үз гаскәренә фатыйха бирә.....	284
12. Вәгазь	
Аның ярдәмендә Галижәнап (р. г.) Макил бине Каис ар-Рияхине Сүриягә алдагы өчмеңле отряд башлыгы буларак жибәргәндә үгетли.....	285
13. Хат	
Аның (р. г.) ике гаскәр башлыгына тәгаен­ ләнә.....	286
14. Хат	
Сыффинда сугыш алдыннан гаскәрне үгет­ ләү.....	286
15. Дога	
Ул сугыш барышына дошманын күргәч, шушы доганы кабатлаган.....	286

16. Вәгазь	
Сугыш башлар алдыннан көрөштөшлөрөнө үгетте.....	287
17. Хат	
Могавиянең хатына җавап буларак тәгаенләнә.....	287
18. Хат	
Габдулла бине Габбаска, Басра җитәкчесенә тәгаенләнә.....	288
19. Хат	
Аның (р. г.) җитәкчеләренең берсенә тәгаенләнә.....	289
20. Хат	
Зиядка, атасының улына, Басра җитәкчесе Габдулла бине Габбасның урынбасарына тәгаенләнә.....	289
21. Хат	
Шулай ук Зиядка тәгаенләнә.....	289
22. Хат	
Габдулла бине Габбаска тәгаенләнә.....	290
23. Васыять	
Ибне Мөлҗәм аңа (р. г.) кылыч белән суккач, газаплы әжәл белән үләр алдыннан васыять буларак әйтелгән сүзләр.....	290
24. Васыять	
Сыффиннан кайту белән аның (р. г.) мөлкәтенә җаваплы кешегә языла.....	291
25. Васыять	
Галиҗәнап (р. г.) хәйрия акчасы (садака) белән эш итүчеләр өчен яза.....	292
26. Вәгазь	
Галиҗәнапнең (р. г.) салым җыярга җибәрелгән бер урынбасарына тәгаенләнә.....	294
27. Вәгазь	
Ул (р. г.), Мөхәммәд Әбү Бәкерне Мисырга хаким итеп куйгач, аңа тәгаенләп языла.....	295
28. Хат	
Могавия хатына җавап буларак языла.....	297
29. Хат	
Басрада яшәүчеләргә тәгаенләнә.....	300
30. Хат	
Могавиягә тәгаенләнә.....	301

31. Васыять	
Хәсән бине Гали (р. г.) гә Сыффиннан чыкканда Хадирын лагеренда языла.....	301
32. Хат	
Могавиягә тәгаенләнгән.....	314
33. Хат	
Мәккә хакиме итеп куелган Күсәм бине әл-Габбаска тәгаенләнгән.....	315
34. Хат	
Мөхәммәд бине Әбү Бәкергә тәгаенләнгән.....	315
35. Хат	
Габдулла бине әл-Габбаска Мөхәммәд бине Әбү Бәкер үтерелгәннән соң языла.....	316
36. Хат	
Абыйсы Гакыйль бине Әбү Талибның Иманлыларның Боеручысы (р. г.) тарафыннан җыелган гаскәр хакында язган хатына Галинең (р. г.) җавабы.....	316
37. Хат	
Могавиягә тәгаенләнгән.....	317
38. Хат	
Гали (р. г.) әл-Әштәрне урынбасар итеп куйганда Мисырда яшәүчеләргә тәгаенләнгән.....	318
39. Хат	
Әмр бине әл-Аска тәгаенләнгән.....	319
40. Хат	
Урынбасарларының берсенә тәгаенләнгән.....	319
41. Хат	
Урынбасарларының берсенә тәгаенләнгән.....	320
42. Хат	
Иманлыларның Боеручысы (р. г.) тарафыннан башта Бахрейн хакиме итеп куелган, ә соңыннан ән-Ногъман бине Әҗлән әз-Зораки белән алыштырылган Гомәр бине Әби Сәләмә әл-Макзумига тәгаенләнгән.....	321
43. Хат	
Маскала бине Хөбәер әш-Шәйбанига тәгаенләнгән.....	322
44. Хат	
Зияд бине Әбихига язылган хат.....	322

45. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Басра шәһәренең хөкемдары итеп билгеләгән Госман бине әл-Әнсарига язган хаты.....	323
46. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең вәлиләрәнең берсесенә язган хаты.....	326
47. Васыять	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең үлеме алдыннан уллары Хәсән белән Хөсәенгә әйтеп калдырган васыяте.....	327
48. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Могавиягә язган хаты.....	328
49. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең шулай ук Могавиягә язган хаты.....	329
50. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең гаскәр юлбашчыларына язган юлламасы.....	329
51. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең салым жыючыларына язган хаты.....	330
52. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең шәһәр башлыкларына намаз кылу вакытларын аңлатып язган хаты.....	331
53. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Мисырның хакимият башлыгы итеп билгеләгәндә, Мәлик әл-Әштәри ән-Нәхгыйга язган хаты.....	331
54. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Талһа белән Зөбәергә язган хаты.....	347
55. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Могавиягә язган хаты.....	348
56. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Сүриягә чыгачак гаскәр башына билгеләнгән Шәрих бине Һанига әйткән сүзләре.....	349
57. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең гаскәре белән Мәдинәдән Басрага барышлы Күфә шәһәре кешеләренә жибәргән юлламасы.....	349
58. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең дәүләтенең төрле почмакларында яшәүче мөселманнарغا Сыффин бәрелешенә китергән сәбәпләрне аңлатып язган хаты.....	350

59. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең фарсы җирләрендәге һөлван төбәге җитәкчесе Әсвәд бине Котбәгә язган хаты.....	351
60. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең гаскәре үтәчәк җирләрдәге кешеләргә язып җибәргән хаты.....	351
61. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Хит шәһәренең башлыгы итеп билгеләнгән Көмәйл бине Зияд ан-Нәхгыйга, биләмәләрен дошман һөҗүмнәреннән яклый алмаганга шелтәләп язган хаты.....	352
62. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең яңа хөкемдарлары Мәлик әл-Әштәри белән Мисыр халкына язып җибәргән юлламасы.....	352
63. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең боерыгын тыңламыйча, халкын Жәмәл сугышында катнашмаска чакырган Куфә шәһәре хакиме Әбү Муса әл-Әшгарига язган хаты.....	354
64. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Могавиягә җавап итеп язган хаты.....	355
65. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Могавиягә язган хаты.....	356
66. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Габдулла бине Габбаска язган хаты.....	357
67. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Мәккә шәһәре башлыгы Күсәм бине әл-Габбаска язган хаты.....	357
68. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең хәлифәлегеннән элек Сәлман әл-Фарисига язган хаты.....	358
69. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Харис әл-Хәмданига язган хаты.....	358
70. Хат	
Хәзрәте Гали (р. г.)нең Мәдинә шәһәре башлыгы Сөһәйл бине Хөнәйф әл-Әнсарига, кешеләренең кайберләре Могавиягә кушылу теләге белдергәннәрен ишеткәч язган хаты.....	360

71. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең ышанычын акламаган Мөнзир бине әл-Жәруд әл-Габдигә язган хаты.....	360
72. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Габдулла бине Габбаска язган хаты.....	361
73. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Могавиягә язган хаты.....	361
74. Килешү	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Рабига кабиләсе һәм Йәмән халкы белән ясаган килешүе.....	362
75. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең хәлифәлегенә беренче көннәрендә Могәвиягә язган хаты.....	362
76. Васыять	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Басра шәһәре башлыгы итеп билгеләгәндә Габдулла бине Габбаска язган хаты.....	363
77. Васыять	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Габдулла бине Габбасны харижиләр белән күрешергә жибергәнендә биргән киңәшләре.....	363
78. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең Әбү Муса әл-Әшгари теле белән үзеннән гадел хөкем таләп иткән харижиләргә җавап итеп язган хаты.....	363
79. Хат	
Хэзрәте Гали (р. г.)нең хәлифә итеп сайланган көнне гаскәр башлыклары алдында әйткән сүзләре.....	364
ХИКМӘТЛЕ СҮЗЛӘР	365